

**Wymagania edukacyjne
i sposoby sprawdzania osiągnięć
edukacyjnych z chemii
dla klasy 8 szkoły podstawowej**

1. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć chemii w klasie 8 , wynikających z realizowanego programu nauczania.

Tematyka realizowana w klasie 8 dotyczy następujących działów: Kwasy; Sole; Związki węgla z wodorem; Pochodne węglowodorów; Substancje o znaczeniu biologicznym.

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> ▶ definiuje pojęcie: kwas <ul style="list-style-type: none"> ▶ zna metodę otrzymywania kwasów beztlenowych ▶ wyszukuje informacje o właściwościach i wynikających z nich zastosowaniach kwasów: chlorowodorowego, siarkowodorowego, azotowego(V), siarkowego(IV), siarkowego(VI), węglowego i fosforowego(V) ▶ definiuje pojęcia: dysocjacja elektrolityczna (jonowa), elektrolit, nieelektrolit, odczyn roztworu ▶ opisuje, na czym polega 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ zna wzory i nazwy kwasów wymienionych w podstawie programowej ▶ we wzorze kwasu wskazuje resztę kwasową i ustala jej wartościowość ▶ podaje najczęstszą metodę otrzymywania kwasów tlenowych ▶ zapisuje i odczytuje równania dysocjacji kwasów mocnych ▶ ustala nazwy i wzory soli (chlorków, siarczków, siarczanów IV, siarczanów VI, azotanów V, węglanów i fosforanów V ▶ zapisuje równania reakcji zobojętniania w formie cząsteczkowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ zapisuje równania reakcji otrzymywania kwasów tlenowych i beztlenowych wymienionych w podstawie programowej ▶ porównuje informacje o właściwościach i wynikających z nich zastosowaniach kwasów: chlorowodorowego, siarkowodorowego, azotowego V, siarkowego IV siarkowego VI, węglowego i fosforowegoV ▶ opisuje przebieg dysocjacji elektrolitycznej kwasów ▶ opisuje przebieg dysocjacji elektrolitycznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje barwy uniwersalnego papierka wskaźnikowego, oranżu metylowego i fenoloftaleiny w obecności kwasów tlenowych i beztlenowych ▶ potrafi wyjaśnić różnicę między chlorowodorem a kwasem chlorowodorowym oraz siarkowodorem a kwasem siarkowodorowym ▶ prezentuje informacje o właściwościach i wynikających z nich zastosowaniach kwasów: chlorowodorowego, siarkowodorowego, azotowego V, siarkowego IV, siarkowego VI, 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia, dlaczego poprawny wzór tlenku fosforu(V) to P_4O_{10} ▶ zna metodę otrzymywania kwasów beztlenowych w reakcji soli ze stężonymi kwasami ▶ opisuje działanie stężonego kwasu siarkowego VI na substancje organiczne ▶ zapisuje i odczytuje równania dysocjacji stopniowej kwasów siarkowodorowego i węglowego ▶ odczytuje równania dysocjacji soli rozpuszczalnych w wodzie ▶ opisuje właściwości

<p>reakcja zobojętniania</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ wyszukuje informacje o zastosowaniach: chlorków, węglanów, azotanów(V), siarczanów(VI) i fosforanów(V) ▶ definiuje pojęcia: węglowodory nasycone i nienasycone ▶ wyszukuje informacje o naturalnych źródłach węglowodorów ▶ definiuje pojęcia: spalanie całkowite, i niecałkowite ▶ zapisuje wzory sumaryczne alkanów, alkenów i alkinów o podanej liczbie atomów węgla w cząsteczce ▶ przedstawia wzory ogólne alkenów i alkinów ▶ opisuje właściwości etenu i etynu ▶ zapisuje równania reakcji spalania etenu i etynu ▶ wyszukuje informacje na temat zastosowań etenu i etynu 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ zapisuje równania reakcji otrzymywania soli metodami: kwas + tlenek metalu, kwas + aktywny metal ▶ porządkuje informacje o produktach destylacji ropy naftowej ▶ przedstawia nazwy oraz przedstawia wzory strukturalne i półstrukturalne (grupowe) alkanów, alkenów i alkinów o łańcuchach prostych, mających do czterech atomów węgla w cząsteczce ▶ wyjaśnia, na czym polega przyłączenie (addycja) i polimeryzacja ▶ podaje nazwy oraz przedstawia wzory sumaryczny, strukturalny i półstrukturalny (grupowy) alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach nierozgałęzionych, zawierających 	<p>soli rozpuszczalnych w wodzie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ zapisuje równania reakcji otrzymywania soli metodami: wodorotlenek + tlenek niemetalu, kwas + wodorotlenek ▶ zapisuje równania reakcji strąceniowych z udziałem soli w formie cząsteczkowej ▶ porównuje informacje o zastosowaniach: chlorków, węglanów, azotanów V siarczanów VI i fosforanów V ▶ porównuje informacje o produktach destylacji ropy naftowej ▶ zapisuje równania reakcji spalania alkanów ▶ wyszukuje informacje na temat zastosowań alkanów ▶ przedstawia wzory strukturalne i półstrukturalne (grupowe) alkenów i alkinów o łańcuchach 	<p>węglowego i fosforowego V</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ zapisuje równania reakcji zobojętniania w formach jonowej pełnej i jonowej skróconej ▶ zapisuje równania reakcji strąceniowych z udziałem soli w formach jonowej pełnej i skróconej ▶ prezentuje informacje o zastosowaniach: chlorków, węglanów, azotanów(V), siarczanów(VI) i fosforanów(V) ▶ prezentuje informacje o produktach destylacji ropy naftowej ▶ zapisuje równania reakcji przyłączenia bromu do etenu i etynu ▶ zapisuje równania reakcji przyłączenia wodoru do etenu i etynu ▶ projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których bada wybrane właściwości etanolu 	<p>metanu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje toksyczność tlenku węgla(II) ▶ podaje metody otrzymywania etenu i etynu ▶ przedstawia wzory sumaryczny, strukturalny i półstrukturalny (grupowy) alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach nierozgałęzionych, zawierających więcej niż cztery atomy węgla w cząsteczce ▶ wyjaśnia, na czym polega kontrakcja objętości ▶ zapisuje równania reakcji spalania kwasów monokarboksylowych ▶ zapisuje i odczytuje równania dysocjacji kwasów monokarboksylowych ▶ przedstawia wzory półstrukturalne estrów kwasów karboksylowych ▶ zapisuje równania reakcji spalania kwasów
--	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje właściwości metanolu i etanolu ▶ zapisuje równania reakcji spalania metanolu i etanolu <ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje nazwy systematyczne i zwyczajową glicerolu ▶ opisuje właściwości i zastosowanie glicerolu ▶ wymienia właściwości kwasu octowego ▶ definiuje pojęcia: estry kwasów karboksylowych, <ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje wybrane właściwości kwasów palmitynowego, stearynowego i oleinowego ▶ definiuje pojęcia: aminokwasy, wiązanie peptydowe <ul style="list-style-type: none"> ▶ definiuje pojęcia: koagulacja nieodwracalna (denaturacja), koagulacja odwracalna (wysalanie), reakcja ksantoproteinowa ▶ wyszukuje informacje o: <ul style="list-style-type: none"> • budowie, właściwościach, 	<ul style="list-style-type: none"> do czterech atomów węgla w cząsteczce ▶ opisuje negatywny wpływ metanolu i etanolu na organizm człowieka <ul style="list-style-type: none"> ▶ zapisuje wzory strukturalny i półstrukturalny (grupowy) glicerolu ▶ porządkuje informacje na temat zastosowań glicerolu ▶ podaje nazwy oraz przedstawia wzory sumaryczny, strukturalny i półstrukturalny (grupowy) kwasów monokarboksylowych o łańcuchach nierozgałęzionych, zawierających do czterech atomów węgla w cząsteczce ▶ zapisuje w formie cząsteczkowej równania reakcji kwasu octowego z metalami, tlenkami metali i wodorotlenkami ▶ tworzy nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> prosty, mających do czterech atomów węgla w cząsteczce ▶ opisuje zastosowania metanolu i etanolu ▶ prezentuje informacje na temat zastosowań glicerolu ▶ zapisuje równania reakcji spalania kwasu octowego ▶ zapisuje i odczytuje równania dysocjacji kwasu octowego ▶ zapisuje równania reakcji między kwasami karboksylowymi (metanowym, etanowym) i alkoholami (metanolem, etanolem) ▶ zapisuje równania reakcji kwasów tłuszczowych z metalami, tlenkami metali i wodorotlenkami ▶ porównuje informacje o: budowie, wybranych właściwościach, znaczeniu, zastosowaniu tłuszczów, podziale tłuszczów ze względu na 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyszukuje informacje o zastosowaniach wybranych kwasów karboksylowych występujących w przyrodzie ▶ zapisuje w formie cząsteczkowej równania reakcji kwasów monokarboksylowych z metalami, tlenkami metali i wodorotlenkami ▶ wymienia wybrane właściwości estrów kwasów karboksylowych o krótkich łańcuchach węglowych ▶ projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których bada wybrane właściwości kwasów palmitynowego, stearynowego i oleinowego ▶ podaje nazwy i przedstawia wzory wybranych tłuszczów ▶ prezentuje informacje 	<ul style="list-style-type: none"> palmitynowego, stearynowego i oleinowego ▶ opisuje, jak można otrzymać tłuszcze ▶ wymienia właściwości tłuszczów ▶ wyjaśnia, dlaczego inna nazwa cukrów to węglowodany ▶ projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których bada wybrane właściwości glukozy i fruktozy ▶ projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których bada wybrane właściwości sacharozy ▶ projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których bada wybrane właściwości skrobi i celulozy
---	---	--	--	---

<p>zastosowaniach glukozy, fruktozy, sacharozy, skrobi, celulozy</p>	<p>systematyczne i zwyczajowe estrów na podstawie nazw odpowiednich kwasów karboksylowych metanowego, etanowego i alkoholi (metanolu, etanolu)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje nazwy i wzory półstrukturalne kwasów palmitynowego, stearynowego i oleinowego ▶ porządkuje informacje o: budowie, właściwościach, znaczeniu, zastosowaniu podziale ze względu na pochodzenie, stan skupienia i charakter chemiczny wybranych tłuszczów ▶ opisuje budowę glicyny ▶ wymienia czynniki, które powodują denaturację białek 	<p>pochodzenie, stan skupienia i charakter chemiczny</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia właściwości aminokwasów i glicyny ▶ porównuje informacje o: budowie, właściwościach, zastosowaniach, glukozy, fruktozy, sacharozy, skrobi, celulozy 	<p>o: budowie, wybranych właściwościach, znaczeniu i zastosowaniu tłuszczów, podziale tłuszczów ze względu na pochodzenie, stan skupienia i charakter chemiczny</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ zapisuje równanie reakcji kondensacji dwóch cząsteczek glicyny ▶ prezentuje informacje o: budowie, właściwościach, zastosowaniach glukozy i fruktozy, sacharozy, skrobi, celulozy ▶ projektuje i przeprowadza doświadczenie, w których wykrywa obecność skrobi za pomocą roztworu jodu w różnych produktach spożywczych 	
--	---	--	---	--

2. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności z chemii w klasie 8

Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

- sprawdziany wiadomości
- kartkówki
- odpowiedzi ustne
- praca na lekcji rozumiane jako konstruktywny udział w dyskusji

Sprawdziany wiadomości:

Zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przeprowadzane po zakończeniu każdego działu. Informacja o sprawdzianie zanotowana jest wcześniej w dzienniku lekcyjnym. Sprawdzian poprzedzony jest lekcją powtórzeniową podczas której nauczyciel zwraca uwagę na najważniejsze zagadnienia. Sprawdziany wiadomości są obowiązkowe. Nieobecni uczniowie piszą sprawdziany w późniejszym terminie ustalonym z nauczycielem. Jeżeli uczeń nie przystąpi do pisania sprawdzianu w wyznaczonym drugim terminie nauczyciel ma prawo do przeprowadzenia go na lekcji na której uczeń jest obecny.

Kartkówki:

Mają na celu sprawdzenie wiadomości i umiejętności z 1-3 ostatnich lekcji. Nie muszą być zapowiedziane. Czas trwania do 15 minut.

Odpowiedź ustna:

Obejmuje zakres programowy aktualnie realizowanego działu. Oceniając odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę: zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem, prawidłowe posługiwanie się pojęciami, zawartość merytoryczną i sposób formułowania wypowiedzi.

Zeszyt przedmiotowy:

Uczeń powinien prowadzić zeszyt przedmiotowy do chemii.

Uzupełnienie zaległego materiału:

Uczeń ma trzy dni na uzupełnienie zaległego materiału w przypadku co najmniej tygodniowej, usprawiedliwionej nieobecności. Uczeń uzupełnia braki we własnym zakresie wybranymi przez siebie metodami (np. pozyskuje notatki z lekcji od innych uczniów z klasy).

Nieprzygotowania do lekcji:

Uczeń klasy 8 ma prawo do dwukrotnego w ciągu śródrocza zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji (rozumianego jako brak wiedzy z obowiązkowych 3 ostatnich lekcji). O nieprzygotowaniu uczeń informuje na początku lekcji podczas sprawdzania obecności przez nauczyciela. Zgłoszenie nieprzygotowania zwalnia np. z bieżącego pytania ustnego oraz z niezapowiedzianej kartkówki.

Poprawa ocen cząstkowych:

Uczeń ma prawo do poprawy wszystkich ocen cząstkowych z odpowiedzi ustnej, sprawdzianów, kartkówek w terminie do dwóch tygodni od momentu jej uzyskania po wcześniejszym ustaleniu terminu z nauczycielem. Uczeń, który w wyznaczonym terminie nie poprawi oceny traci prawo do poprawy.

Ocena śródroczna i roczna:

Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna nie stanowi średniej arytmetycznej ocen cząstkowych. Ocena roczna uwzględnia ocenę śródroczną.

Skala procentowa:

0-29% - niedostateczny

30-49% - dopuszczający

50-69% - dostateczny

70-85% - dobry

86-97% - bardzo dobry

98-100% - celujący

3. Uczeń lub jego rodzice mogą ubiegać się o otrzymanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć chemii. Szczegółowe warunki i tryb znajdują się w Statucie Szkoły rozdział 8 § 50.